סלכה כרבי יוסי במועד. דמתיר: לאיסרע ביה מילתא. בפנחס לחתן *דפנחס הוה אבל: טייל שמואל ליפאל ביה טעמא. לדבר על לבו דפנחס: אילו בדידיה הוה. כלומר אילו הייתה אבל: מי מוזלת ביה כולי האי. באבילות דשקלת לטופרך: ואיסרע ביה מילתא. אבילות: שקלינהו לטופריה

תורה אור

עירובין מו. לקמן יט: [ב. כב. כו: בכורות מט. מולין נ.]

מכבינהו לנפשיה. זרקינהו מרוב כעס והדר מכנס להו דזורקן רשע: ברית כרותה לשפתים. דכתיב ונשתתוה ונכונה לנפשיה וכן הוה דמזרו תרוייהו: סבור מיניה דיד. מוסר בימי אבלו משום דמתים דרגל לא: גינוסטרי. מספרים: אין בסם משום מיעוט. מדשקל ליה בשיניה: קפלה ושדי ליה לאכרעי. ועברה עליהו איתתא לאכרעי: כיון דאישתני. מההוא דוכתא דהוו מעיקרא איתתי ולא מזקי: ומר זוטרא מסני. בכרייתא דבקשו ממנו לספרים בימי אבלו ולהו מסמיה דרב יהודה: ואם בקשו ממנו שפה פיס מפיר לסס. כלומר אינא חזינא לדעביה לי שאלו לגנאל הספה היה מתיר להם דאין בסם משום כל תשחית פאת זקנך (ויקרא יט): מזויים לזויים. מסוף הפה לסוף האחר מותר לגנאל שהרי מעכבת אכילה ושתיה ומאיס: ולדידי. דאינא דעתי כל הספה כספה המעכבת דמי דאינא לי דעתי: פרמשקנו. אמתו: אמנוסי הוה דכתיב הנה יולא סמיפס. מתלוקת בתס' שבת (דף עה:) הד אמר חרפי להכי יולא ליאור בשביל מכשפות ולידך אמר גידופי להכי יולא שאומר "לי יאורי ואני עשיתני": *מטפחות ידיס. שמגבין בהן ידיס משום דמאיס: *מטפחות ספוג. שמגבין בהן עצמן כשיוצאין מביה המרחץ: ושטלו מטומאתן. במועד: מפני". דקתני "אלו מכבסין" - אע"ג דאיתי ליה תרי ומטנפי אבל מי שאין לו אלא חלוק אחד דסולי עצמו תרי: כלי

[סנהדרין קב. ע"ש]

*אחתי הסנליים פנה מאשכה באיק לנרוא בנלגלת [כתובות כג. ביבמות מב: ב"מ מח.] בתוס הסנליים מובא סיפור המעשה בין ראשת ושומרי שנים אבל

*עי' תוס' ד"ה מאסרי לאה בש"מ מצבר באין בל תשחית...

ואם בקשו ממנו שפה התיר להם שמואל אמר אף בקשו ממנו שפה והתיר להם, אמר אביטול ספרא משמיה דרב (*פפא) שפה מזויות [א] לזויות אמר רב אמי ובשפה המעכבת א"ר נחמן בר יצחק לדידי בשפה המעכבת דמי ליי ואמר אביטול ספרא משמיה דרב (*פפא) פרעה שהיה בימי משה הוא אמה וזקנו אמה ופרמשקנו אמה וזרת לקיים מה שנאמר "ושפל אנשים יקים עליה" ואמר אביטול ספרא משמיה דרב (*פפא) פרעה שהיה בימי משה אמנוסי היה שנאמר "הנה יוצא המימה וגו'": ואלו מכבסין במועד הבא ממדינת הים: אמר רב אסי א"ר יוחנן*) מי שאין לו אלא חלוק אחד מותר לכבסו בחולו של מועד שתיה ר' ירמיה אלו מכבסין במועד הבא ממדינת הים כו' הני אין מי שאין לו אלא חלוק אחד לא אמר ליה ר' יעקב לר' ירמיה אסברה לך מתני' אע"ג דאית ליה תרי ומטנפי שלח רב יצחק בר יעקב בר גיורי משמיה דר' יוחנן "כלי פשתן מותר לכבסן בחולו של מועד שתיצרבא מטפחות הידים מטפחות הספרים

[נסרא"ש ניס']

[בילקוט וכע"י ליתא] דיתלו

[נע"י וגם כתוס' שבת עה. ד"ה אמנוסי כו' אמנוסי כו' מוכח דסיא מסמי' דרב]

נעיל יד.

*) תפנים כמ: נעיל יד. מולין קז:

לאחר שבעה: אע"ג דאית ליה תרי ומטנפי. מדלא מסני הכא במאי עסקינן בשלא כיבסו לפני הרגל דלא שריין מי שאין לו אלא חלוק אחד אלא היכא דכבסו לפני הרגל אבל לא כבסו דפשע לא שרי משמע דמי שאין לו אלא חלוק אחד שרי לכבסו במועד לפילו פשע ולא כבסו לפני המועד כך נראה לי ובתוספות מסופק בזה ונראה לי דהכי משמע מדלא מפליג ונראה דגבי אבל לא שריין כשאין לו אלא חלוק אחד דהא לפילו אם היו לו מכובסין אסור ללבוש מה שאין כן בהרגל ל"ש בהכן שלמה משמרתו ברגל אם מותר לכבס לתנא דלעיל (דף יז:) דתנא כהן ואבל אפילו לתנא דידן אם אל שליטי להיות בעוי"ש שאסור בראיה עד הערב ופירש בקונטרס עד הלילה בטוען לו עד תוך המועד בחמין ואינו מותר לרחון מבעוי"ש מיהו כשאל שביעי שלו בערב הרגל דאסור לכבס ולרחון כל היום מותר לכבס ברגל וע"ש אם אמת הוא שמותר מאי טעמא לא תני:

תכפוהו אבליו זה אחר זה. פי' קודם שישלים ימי אבל זה מת לו מת אחר וכן עוד בתוך ימי אבל זה מת לו מת אחר הכביר שערו מיקל בתער ומכבס כסותו בסים. ואמר רב חסדא נוטל שערו בתער ולא במסריים. סכבס בסים לבדם ולא בנתר ולא בחול. זאת אומרת אבל אסור בתכבוסת: ת"ר כשם שאסור לגלח במועד כך אסור ליטול צפרנים. ור' יוסי מתיר ליטול צפרנים במועד ובאבל. ואסיקנא כשמואל דאמר הלכתא כדברי המיקל באבל. דאמר שמואל הלכתא כר' יוסי במועד ובאבל ל"ש צפרנים דיד ל"ש צפרנים דרגל. אמר רב שמן הוה קאימנא קמיה דר' יוחנן בבי מדרשא וחויתיה דשקלינהו לטופריה בשיניה וזרקינהו. ש"מ תלת. ש"מ מותר ליטול צפרנים במועד וש"מ מדשקלינהו בשיניה אין בהם משום מיאוס. וש"מ מדזרקינהו מותר לזורקן. והתניא נ' דברים נאמרו בצפרנים קובדן צדיק שורפן חסיד זורקן רשע. מ"ש שמא תעבור אשה ועברה עליהן ותפיל. ופרקינן אשה בי מדרשא לא שכיחא. וכי תימא ומנין דמכנשן ושרי להו לבראי כיון דאשתני אישתני. אמר רב יהודה אמר רב זוג בא לפני רבי ובקשו ממנו מהו ליטול צפרנים והתיר להם. ושמואל אמר גם עשיית שפה בקשו ממנו והתיר להם. ואסיקנא עשיית שפה מזויות לזויות. כלומר אם צריכה כולה תקון שרי. אבל מקצתה לא. ג) הנחה כל שהיא מעכבת. פי' אם עשה שפתו והניח מקצתו שאינו עשוי מותר ליטלו כי מעכבתו באכילתו. ג) ובכויצא בה אמר רב נחמן לדידי בשפה כי הנחה מעכבת דמי לי. ואלו כולם שאמרו בתוך שלשים יום. אבל בשבעת ימי האבל אסור בכולן. שמואל נכנס לבקר פנחס אחיו בימי אבלו וראה צפרניו גדולים. אמר ליה אמאי [לא שקלית] להו. א"ל אילו כך היה מי הוית מזלזל כולי האי. הואי כשנגה שיוצא מלפני השלים. ואירע אבל לשמואל נכנס פנחס אחיו לבקרו שקלינהו לטופריה חבטינהו באפיה. א"ל לית לך ברית כרותה לשפתים שנאמר ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם. ואסתייעא מלתא והדרי תרוייהו ואתו: פרעה שהיה בימי משה הוא אמה וזקנו אמה ופרמשקנו אמה וזרת לקיים הכתוב דשפל אנשים יקים עליה: מתני' ואלו מכבסין במועד הבא ממדינת הים כו'. א"ר אסי א"ר יוחנן אם שאין לו אלא חלוק אחד מותר לכבסו בחולו של מועד. אינו דתתנינן אלו מכבסין במועד הבא ממדינת הים כו' וחשיב להו כל מי שהתירו לו חכמים לכבס במועד. ולא תני מי שאין לו אלא חלוק אחד בהדייהו. ופרקינן [מתני' אע"ג דאית לי' תרי ומטנפי'] שרי לכבסינהו לכלהו. משמיה דר' יוחנן אמרו כלי פשתן מותר לכבסן במועד. והני מטפחות דתנינן במתני' דלאו

ה) מכאן עד ומסיקנא כשמואל דאמר הלכתא כדברי המיקל שייך לעיל יז ע"ב. ב) מי' סגי' בכה"ג ובדברי רבינו ר' אמי אמר שפה מי כל שמעכבת וכיוצא בה וכו'.

הגהות הב"ח

(ה) גמ' אתוה דמר שמואל איקרע ליה מילתא: (ב) תוס' ד"ה וגינוסטרי כו' וגינ"ג פוסק תוך שבעה אסור: (ג) בא"ד לו אמת ממעשה דשמואל משמע קלת מדשקלינהו לטופריה כו' לאסר מכשע דשמואל לא היה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' לזויות. נ"ב בגמר כל שמעכבת ר' אמי אמר וכשפה המעכבת. ש"ב גירסת בה"ג ועי' רא"ש מס"ש. (ועמ"ש רבינו בא"ח סי' תקל"ח):

נליון הש"ס גמ' אשה עוברה ותפיל. עי' סנהדרין דף נב ע"א תד"ה ליכא: תוס' ד"ה וגינוסטרי וכו' ולא כרב אשת כריה דרב אחדי. לעיל דף יא ע"ב:

ואיסתייעא

מילתא דהדור. תימה דלמא מדה טובה מרובה והוה ליה לאתויי הא דאמר עולא בעלמא (ברכות דף יט. ע"ש) לעולם אל יפתח אדם פיו לשטן שנאמר שמעו דבר ה' קציני סדום כו' (ישעיה א): ובגינוסטרי אסור. פי' בערוך* שהוא כלי המתוקן ליטול לפרנים וכך שמו ומלשון דגינוסטרא אסור משמע שהיה מתיר בין בתער בין במספרים ולהו דוקא בשיניים מיהו קאמר בגמרא רבי יוחנן דשקלינהו בשיניו משמע דוקא בשיניו שרי ותימה דלעיל אמרינן הלכה כר' יוסי במועד לדברי הכל ומאי רבי יוחנן סבר הלכה כר' יהודה ומפרש טעמא דמתמרינן במועד מפי מבאבל יולא כרב שיעא בריה דרב אחדי דאמר דברים המתרין בחולו של מועד אסורין בימי אבלו ורביו תס פירש דבסס שמותר בשיניו כך מותר ליטול לפרנין [בזו] מחבירתה דכל זה חשוב שיטי לענין שבת כפ' המלניע (שבת דף לה:) ושמעתי בשם רבי שמשון בר אברהם שבאול המועד מותר ליטול לפרנים לנשים דקתני בירושלמי נבי ושוטה אשה תכשיטיה במועד וחשיב טעלת שערה ולפרנים ול"ע בהלכות גדולות נמי אמרינן והאשה מותרת בנטילת שער לאחר שבעה ונראה דבאשה בשולא דוקא קאמר ומיירי במעברת סרק על פניה וטופלה בסיד שהוא מבוש תכשיט שלא תמוש על בעלה אבל בתספורת ממש אסורה וגם בסס רביו חיים שמעתי שהיה מתיר בטילת לפרנים במועד ובהלכות גדולות פוסק (ג) שבעה אסור בגינוסטרי בשיניו מותר לאחר שבעה מותר אף בגינוסטרי ולא ידענא מנא ליה דבריית תיירי תוך שבעה לי מבוש דקתני בימי אבלו ר"ל קתני ימי אבלו גבי גילוח והיינו כל שלשים וקאמר בסס שאסור לגלח בימי אבלו כך אסור ליטול לפרנין בימי אבלו משמע כל שלשים ולי סברי כר' יוסי יתירנו לגמרי ויל דסברי כר' יוסי ומסתבר להו דאפילו רבי יוסי היה אוסר בגינוסטרי תוך שבעה דומיא דמועד לו שמא (ג) מעשה דשמואל משמע קלת דשקלינהו לטופריה תכשיטיה באפיה דמיירי תוך שבעה דוקא דתוך שבעה היה ובשיניו היה מדקא אמרינן בתר הכי ובגינוסטרי אסור משמע דשמואל לא היה בגינוסטרי ולא אשכחנא דאסר רק תוך שבעה כשהלך רב פנחס לנחמו: בקשו ממנו שפה. יש לפרש על ידי שיטי דומיא דלפרנים ונראה דהכא פירוש דוקא לאחר שבעה. מדלא מסני הכא במאי עסקינן בשלא כיבסו לפני הרגל דלא שריין מי שאין לו אלא חלוק אחד אלא היכא דכבסו לפני הרגל אבל לא כבסו דפשע לא שרי משמע דמי שאין לו אלא חלוק אחד שרי לכבסו במועד לפילו פשע ולא כבסו לפני המועד כך נראה לי ובתוספות מסופק בזה ונראה לי דהכי משמע מדלא מפליג ונראה דגבי אבל לא שריין כשאין לו אלא חלוק אחד דהא לפילו אם היו לו מכובסין אסור ללבוש מה שאין כן בהרגל ל"ש בהכן שלמה משמרתו ברגל אם מותר לכבס לתנא דלעיל (דף יז:) דתנא כהן ואבל אפילו לתנא דידן אם אל שליטי להיות בעוי"ש שאסור בראיה עד הערב ופירש בקונטרס עד הלילה בטוען לו עד תוך המועד בחמין ואינו מותר לרחון מבעוי"ש מיהו כשאל שביעי שלו בערב הרגל דאסור לכבס ולרחון כל היום מותר לכבס ברגל וע"ש אם אמת הוא שמותר מאי טעמא לא תני:

פח א ב מיי' פ"ה מהל' אבל הלכה כ סמג עשין דרכנן ג טוש"ע י"ד סי' שלא סעיף ז: [בערוך נגסטר וגלסטו אמר רב וכגינוסטרי אסור וע"ש שהאריך]

פט ג מיי' פ"ז מהלכות יו"ט הלכה כ טור ש"ע א"ח סי' תקלה סעיף ח:

צ ד מיי' שם הלכה כא סמג לאוין סה טור ש"ע א"ח סי' תקלה סעיף ג:

צא ה מיי' וסמג שם טוש"ע שם סעיף ב:

נושא

הגדה זו יש לה סוד

[עי' פי' שכתבו תוס' נדה יז. ד"ה שוקפן וכו' בשם הערוך]

מבנה

רא/שמואל

מימרות של אביטול ספרא משמיה דרב

רבינו חננאל

ג) פיסקא דנזיר והמצורע מסומאתו לטהרתו. אוקימנא כדתניא כל אלו שאמרו מותרים לגלח במועד. בשלא היה להן פנאי לגלח ולא גילחו אסורין והנזיר והמצורע אע"פ שהיה להן פנאי לגלח ולא גילחו מותרין שלא ישהו קרבנותיהם. תנא ה א ב ל והכהן מותרין לגלח במועד. אוקימנא באבל שחל שביעי שלו להיות בשבת ערב הרגל. תנא ברא סבר לה כאבא שאול דאמר מקצת היום ככולו. ויום שביעי עולה לו לכאן ולכאן. וכיון דשבת הואי אנוס הוא לפיכך מגלח במועד. ותנא דידן סבר לה כרבנן כו'. כהן נסי כגון דשלים ליה משמרתו ברגל כו'. ושמעתה היא: ת"ר

נושא/מבנה

ר' אלעזר (קיצור) של ר' יוחנן בשני כיבוס בחול המועד

קושיות של רבי יוחנן ממשנתנו